

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af kvægproduktion

Refshøjvej 39, 7200 Grindsted

Januar 2019

Dato: 22-01-2019

Teknik & Stabe

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.18 P19

Sagsnr.: 18/19799

P10.2. 4.1 vs. 2

Ks.: PNI

Sagsbehandler:

Mette Hammershøj

Tlf. 7972 7101

mha@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	4
HØRING	4
MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRPRODUKTIONEN PÅ REFSHØJVEJ 39, 7200 GRIND- STED	5
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER.....	5
ØVRIGE FORHOLD	6
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	6
VILKÅR	10
GODKENDELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED	15
OFFENTLIGGØRELSE MV	15
KLAGEVEJLEDNING	16
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	17
INDLEDNING	17
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	17
Husdyrbrugets beliggenhed	18
Stalde og produktioner	19
Gødningsproduktion og -opbevaring	22
BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget.....	23
Foder	24
Energ- og vandforbrug.....	24
Affald	25
Spildevand.....	26
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M.	27
Lugt.....	28
Støj, rystelser og transport	30
Støv, fluer og skadedyr	32
Lys	33
Landskab og kulturmiljø	34
Driftsforstyrrelser og uheld	36
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	38
Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur	39
Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget.....	39
Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur	40
Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur....	40
Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur	41
Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)	42
Bilag IV arter	42
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	44
OPHØR	45
ALTERNATIVE MULIGHEDER	45
SAMLET VURDERING	46
BILAG	47

Indledning

Husdyrbruget på Refshøjvej 39, 7200 Grindsted er miljøgodkendt efter § 12, stk. 2, i den dagældende Husdyrlov¹ ved Billund Kommunes afgørelse af 16. december 2009.

Efterfølgende er udvidelse af besætningen og bygninger og anlæg til dyr, gødning og foder godkendt efter lovens § 12, stk. 3 i den på det tidspunkt gældende Husdyrlov², ved Billund Kommunes afgørelse af 5. februar 2013. Afgørelsen af 5. februar 2013 blev meddelt som gældende for hele husdyrbruget, således at vilkår i afgørelsen af 16. december 2009 samtidig bortfaldt. Afgørelsen af 5. februar 2013 udgør på den baggrund virksomhedens eksisterende reguleringsgrundlag.

Husdyrbrugets aktuelle indretning er som vist på luftfoto i bilag 2. Billund Kommune har i en afgørelse af 26. november 2018 truffet afgørelse om, at etablering af en foderlade iht. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens³ § 10 kan bringes til udførelse.

Virksomheden har den 6. september 2018 ansøgt om miljøgodkendelse efter reglerne i nugældende Husdyrbruglov⁴ til fleksibel kvægproduktion på det eksisterende produktionsareal og til etablering af en ny kostald, en ny kalveplads, en ny gyllebeholder, en ny møddingsplads og en ny foderlade, samt udvidelse af dybstrøelsesarealet i en eksisterende bygning. Foderladen er, som nævnt ovenfor, siden anmeldt iht. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, og behandles derfor ikke i denne miljøgodkendelse.

Billund Kommune har udarbejdet en ny godkendelse på baggrund af en ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk. Godkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet lovens bestemmelser om godkendelse efter § 16 får virkning, når et husdyrbrug omfattes af godkendelse efter § 12 foretager ændringer eller udvidelser, jf. overgangsbestemmelserne i § 10, stk. 2, i lovens kapitel 10.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Refshøjvej 39, 7200 Grindsted, i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt resourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen alle

---

¹ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

³ BEK nr. 1021 af 06/07/2018. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

⁴ LBK nr. 1020 af 06/07/2018. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., med senere ændringer

etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Refshøjvej 39, 7200 Grindsted, *matrikel nr. 14b, Stenderup By, Ansager* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 530 000 6767. Bedriftens CVR nr. er 37076422. Husdyrbruget ejes og drives af Connie Linde, Refshøjvej 39, 7200 Grindsted.

Høring

Høring af ansøgningen

Ansøgningen om miljøgodkendelse blev i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 2 og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 56, offentliggjort på Billund Kommunes hjemmeside den 16. oktober 2018. Offentligheden har herved indenfor en frist på 3 uger haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger.

Der er ikke foretaget samtidig høring af berørte eksterne myndigheder, idet sagen ikke vurderes at berøre andre myndigheder end Billund Kommune.

Kommunen har ikke indenfor den fastsatte tidsfrist modtaget bemærkninger i den forbindelse.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Dette udkast til miljøgodkendelse har været sendt i høring i 30 dage til den 21. januar 2019, hvor ansøger og øvrige parter i sagen havde mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Connie Linde, Refshøjvej 39, 7200 Grindsted.

Med kopi til:

Konsulent Mette Ibsen-From, mif@sagro.dk

Naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 580 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

Ejer af Refshøjvej 27, 7200 Grindsted

Beboere, Refshøjvej 27, 7200 Grindsted

Ejer, Refshøjvej 31, 7200 Grindsted

Ejer, Refshøjvej 35, 7200 Grindsted

Ejere, Refshøjvej 30, 7200 Grindsted

Ejere, Refshøjvej 34, 7200 Grindsted

Ejere, Refshøjvej 36, 7200 Grindsted

Ejere, Refshøjvej 49, 7250 Hejnsvig

Ejere, Kølskevadvej 16, 7200 Grindsted

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet udvidelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Ansøgers konsulent har på vegne af ansøger indsendt bemærkninger til udkastet. Enkelte af bemærkningerne er efterfølgende frafaldet. De resterende bemærkninger er indarbejdet i afgørelsen. Da der er tale om fjernelse af et enkelt generelt vilkår om overholdelse af olietankbekendtgørelsen samt sproglige præciseringer i teksten, der er uden betydning for naboer og øvrige parter, finder kommunen ikke anledning til at foretage fornyet partshøring.

Billund Kommune har ikke modtaget bemærkninger fra de øvrige hørte parter indenfor høringsperioden.

Miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Refshøjvej 39, 7200 Grindsted

Virksomheden har den 6. september 2018 ansøgt Billund Kommune om miljøgodkendelse.

Ansøgningen var fuldt oplyst den 8. oktober 2018.

Med denne afgørelse godkender Billund Kommune husdyrbrugets anlæg og produktion, herunder de ansøgte ændringer. Miljøgodkendelsen meddeles efter § 16 a, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Som nævnt ovenfor er landbrugsaktiviteterne på Refshøjvej 39 omfattet af en miljøgodkendelse fra den 5. februar 2013.

Vilkårene i godkendelsen fra 2013 er vist i bilag 5. Vilkår vedrørende udbringningsarealer i afgørelsen bortfaldt den 1. august 2017, jf. overgangsbestemmelserne i § 10, stk. 6, i Husdyrbruglovens kapitel 10. Dette vedrører vilkår 45 – 48 og 51 i bilag 5. Godkendelser under Husdyrbrugloven regulerer efter denne dato alene miljøpåvirkninger fra husdyrbrugenes anlæg, hvilket også gælder for denne nye godkendelse.

Med denne nye miljøgodkendelse bortfalder samtlige tilbageværende vilkår i afgørelsen af 5. februar 2013, således at husdyrbrugets anlæg fremover alene reguleres ved vilkårene i denne nye afgørelse. Vilkårene i denne nye godkendelse består dels af vilkår, som er overført fra den hidtidige godkendelse, og dels af nye

vilkår. Der er redegjort nærmere for dette i godkendelsens miljøtekniske redegørelse og vurdering nedenfor.

Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse, en miljøkonsekvensrapport, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 3, samt diverse supplerende oplysninger.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen⁵.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. § 16a i Husdyrbrugloven, eller der er gennemført en anmeldelsesprocedure efter reglerne for anmeldelse i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Husdyrbruget på Refshøjvej 39, 7200 Grindsted, blev i 2013 godkendt efter reglerne i den dagældende Husdyrbruglov til udvidelser af bygninger og til en kvægbesætning på maksimalt 380,37 DE (dyreenheder).

Der er nu ansøgt om miljøgodkendelse til fleksibelt kvæghold i eksisterende bygninger og til udvidelse af dybstrøelsesarealet med 520 m² i en eksisterende stald (bygning 2 i figur 2), samt etablering af en ny kostald på 2150 m² (bygning 10, inkl. drivgang), en ny kalveplads på 459 m² (bygning 5), en ny gyllebeholder på 5.300 m³ (bygning 11) og en ny møddingsplads på 390 m² (bygning 3).

I stedet for dyreenheder skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift af husdyrbruget efter den nugældende Husdyrbruglov baseres på størrelsen af staldarealer og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

I ansøgningen er miljøpåvirkningerne derfor beregnet ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, og der er foretaget en sammenstilling med forureningen i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift).

---

⁵ BEK. nr. 1469 af 12/12/2017. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Ejendommens placering og afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1).

Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Refshøjvej 36) er ca. 200 m. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til byzone (Stenderup-Krogager), er ca. 2,9 km. Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse (Vesterhede), er ca. 1,5 km.

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbrugloven krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser.

Billund Kommune har vurderet, at de ansøgte udvidelser og ændringer af husdyrbruget på Refshøjvej 39 kan overholde disse afstandskrav.

Ejendommens anlæg og produktion

Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

Husdyrbruget ønskes udvidet med en ny kostald på 2150 m² (bygning 10, inkl. drivgang i bilag 2), en ny kalveplads på 459 m² (bygning 5), en ny gyllebeholder på 5.300 m³ (bygning 11) og en ny møddingsplads på 390 m² (bygning 3). Dybstrøelsesarealet i en eksisterende stald (bygning 2) ønskes udvidet med 520 m².

Gylle opbevares fremover i tre gylletanke på ejendommen. Opbevaringskapaciteten er på i alt 18.100 m³ ekskl. gyllekanaler under staldene. Dybstrøelsen opbevares fremover på møddingspladsen på 390 m².

Ensilage opbevares fremover i nyetableret foderlade på 360 m² og i eksisterende plansiloer på i alt 4.105 m². Vand fra ensilageplads (bygning 13) ledes til eksisterende gyllebeholder på 875 m³ (bygning 6) og udsprinkles. Indretning og drift af ensilagepladser, samt opsamling, håndtering og anvendelse af vand fra ensilagepladserne, skal udføres i henhold til reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁶.

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Derfor er der krav om, at staldene skal indrettes med miljøvenlig teknik (BAT), så fordampningen pr. arealenhed er lille.

På baggrund af beregningerne i ansøgningen er det kommunens vurdering, at staldene og gødningsopbevaringen på Refshøjvej 39 kan overholde disse krav.

Lugt, støv, fluer, støj og lys

I ansøgningen er det oplyst, at der kan forekomme støj fra malke- og køleanlæg, pumper, staldventilation, støj fra transportere, mv.

---

⁶ BEK nr. 1076 af 28/08/2018. Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødnings, ensilage m.v.

Kompressor og vakuumpumpe til malkeanlæg er placeret indendørs, hvorved støj reduceres. Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret, hvilket reducerer støjen. Der malkes tre gange dagligt på ejendommen, pt. fra kl. 4.30-7, 12.30-15 og 20.30-22.30. Ansøger oplyser, at der ikke kan høres støj fra malke- og køleanlæg ved ejendommens stuehus.

Gyllepumpe kører dagligt ca. kl. 6 og kl. 18. Herudover pumpes der gylle en gang om ugen. Der bruges el-pumper, som er placeret i fortanken. Dette bevirker, at støjen reduceres.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af mælk og husdyrgødning samt levende og døde dyr og internt på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk sker dagligt og kan ske døgnet rundt i henhold til mejeriets køreplaner. Afhentning af levende dyr kan ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner.

Antallet af transporter (til- og frakørsel regnes for én transport) er opgjort til ca. 2.016 stk. om året, hvilket er en stigning på ca. 65 % i forhold til nudriften. Udvidelsen stammer væsentligst fra øget transport af gødning og grovfoder.

Det er oplyst i ansøgningen, at der kan forekomme støv ved håndtering af foder og halm og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget.

Ansøger oplyser, at alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddelige og rene for at bekæmpe skadedyr, som kan være til gene for selve ejendommen og omgivelserne. Fluer bekæmpes med godkendte fluebekæmpelsesmidler i nødvendigt omfang. Ansøger oplever ikke problemer med fluer. Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

I ansøgningssystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde lovgivningens krav til lugtgenafstande til nærmeste boliger uden landbrugspligt, til nærmeste samlede bebyggelse og til nærmeste byzone.

Der er dæmpet belysning i staldene om natten. Der vil forekomme lys fra stalden via åbninger i siderne af staldene samt fra lysplader i taget. Der er en lampe med sensor på sydgavlen samt nordsiden af bygning 1 og vestgavlen af bygning 2. Herudover vil der blive monteret lys ved nordsiden af den nyetablerede foderlade (bygning 12), sydgavlen af den nye kostald (bygning 10), nordsiden af bygning 2 og ved kalvepladserne (bygning 4 og 5). Ejendommen er afskærmet af beplantning mod Refshøjvej.

Billund Kommune har vurderet, at udvidelserne ikke vil medføre betydende ændringer i husdyrbrugets frembringelse af lugt, støv, fluer eller støj, og at husdyr-

bruget på Refshøjvej 39 vil kunne drives uden væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

I denne nye godkendelse er der stillet vilkår med støjgrænser, og der er krav om, at virksomheden skal undersøge og afhjælpe påvirkningerne, hvis kommunen vurderer, at der er væsentlige gener fra lugt, fluer, støv eller støj. I forhold til lys, er der stillet krav om, at husdyrbruget ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som kommunen vurderer, er væsentlige.

Landskab mv.

Refshøjvej 39 ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget til jordbrugsformål. Området er i kommuneplanen udpeget som uforstyrret landskab og værdifuldt landskab.

De ansøgte bygnings- og anlægsmæssige udvidelser på Refshøjvej 39 placeres i tilknytning til ejendommens eksisterende bygninger.

Det er kommunens vurdering, at etablering af udvidelserne ikke er i modstrid med baggrunden for de nævnte udpegninger, og at de ansøgte ændringer og udvidelser ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Natur

Nærmeste Natura 2000 område er *Hedeområder ved Store Råbjerg*, som ligger ca. 7,8 km fra ejendommen. Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger nogle naturområder, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er i ansøgningen foretaget beregninger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra stalde og gødningsopbevaring medfører i naturområderne.

Kommunen vurderer, at ammoniakpåvirkningerne i den omgivende natur overholder de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i reglerne, og det er kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj
Miljøsagsbehandler
Billund Kommune, Natur og Miljø

Vilkår

Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets eksisterende og fremtidige anlæg og drift. Vilkår fra husdyrbrugets tidligere godkendelse fra 5. februar 2013 er vist i bilag 5. Disse vilkår bortfalder med nærværende afgørelse og erstattes af nedenstående vilkår.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen. Anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Før etablering af nye anlæg skal der indhentes byggetilladelse iht. byggeordningen fra Billund Kommune.
3. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg

5. Husdyrbruget skal indrettes med de stalde, staldsystemer og produktioner, der er anført i godkendelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Stalde og produktioner").
6. Faste drænede gulve med skraber og ajleafløb skal udføres med ajleafløb, og lysningsarealet til ajleafløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gulvareal. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
7. Stalde med staldsystemerne "Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb" skal være forsynet med skrabeanlæg.

Skrabere skal være forsynet med timer. Skrabere skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2 eller 3 gange.

8. Ved den nye gyllebeholder (bygning nr. 11, jf. bilag 2) skal, såfremt beholderen er udstyret med en pumpeanordning, etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle finder sted. Påfyldningspladsen skal dimensioneres med styrke og tæthed som en møddingsplads. Der skal være fald mod afløb, så spild opsamles. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning er afsluttet. Opsamlet spildevand skal overpumpes til gyllebeholderen. Rent overfladevand fra pladsen kan opsamles og

udsprinkles eller lades nedsivet, når pladsen forinden er rengjort efter brug.

9. Der skal være fast overdækning på gyllebeholderen fra 2012 (bygning nr. 8, jf. bilag 2).
10. Åbning af gyllebeholdernes overdækning må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på overdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.

Gødningsopbevaring og -håndtering

11. Pumpning til og fra gyllebeholdere skal ske under opsyn.

Affald

12. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
13. Farligt affald (spildolie, køle- og smøremidler, malerresten og lignende) skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

14. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.
15. Tagvand fra den nye stald (bygning 10, jf. bilag 2), skal nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.
16. Overfladevand fra plansiloanlægget skal opsamles i gyllebeholderen på 875 m³ fra 1987 og udsprinkles. Udsprinklingsanlæg skal etableres i overensstemmelse med Landbrugets byggeblad 103.09-05

Lugt

17. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.

18. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj

19. Virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkluder.
20. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dage	Tidspunkter	Ved beboelse i det åbne land	Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage ¹	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

¹Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

Støjgrænserne omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Støjgrænserne gælder al støj fra landbrugsdrift, dog kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningssparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

21. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

22. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Det årlige kørselsbehov må ikke udvides med mere end 10 % i forhold til det, der er angivet i de tekniske beskrivelser.
23. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal være tæt og renholdt ved udkørsel til offentlig vej.

24. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
25. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

26. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport mellem ejendommen og markerne, herunder om nødvendigt ved anvendelse af støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

27. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
28. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.
29. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

30. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.
31. For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger skal eventuelle nye udendørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde. Belysning i nye stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem åbninger i bygningens sider eller gavle.

Driftsforstyrrelser og uheld

32. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger, og skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

33. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
34. Påfyldningspumper og slanger på brændstoftankningsanlæg skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
35. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal husdyrbruget straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.
36. Brønden til overfladevand, som er placeret i nærhed af gyllebeholderne, skal sikres på en måde, så der ikke opstår risiko for forurening af overfladevand i tilfælde af et gylleuheld.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

37. Enhver form for driftsstop af skrabere skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skraberen er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
38. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – eksternt støj" i henhold til gældende lovgivning,

og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

39. Ved ophør af bedriften skal stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler. Al affald skal bortskaffes i overensstemmelse med ovenstående vilkår for affaldsbortskaffelse.

Godkendelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59 a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 49 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilsynsmyndigheden kan i henhold til Husdyrbrugslovens § 41 ændre vilkårene i godkendelsen ved påbud, jf. lovens § 39. Vilkårene for godkendte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt.

Offentliggørelse mv.

Afgørelsen om miljøgodkendelse annonceres den 22. januar 2019 på Billund Kommunes hjemmeside samt den 29. januar 2019 i Billund Ugeavis og Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen sendes til:
Connie Linde, Refshøjvej 39, 7200 Grindsted.

Med kopi til:
Konsulent Mette Ibsen-From, mif@sagro.dk

Endvidere sendes afgørelsen til:
Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk
Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk
Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskeren.dk
Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk
Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk
DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 19. februar 2019.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnet hjemmeside, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af husdyrbruget har konsulentfirmaet SAGRO indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Refshøjvej 39, idet der ønskes godkendelse til fleksibelt kvæghold og udvidelse af anlægget. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 12. november 2018 (version 4).

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningmateriale.

Der er redegjort nærmere for husdyrbrugets indretning og drift, herunder den ansøgte udvidelse af staldanlæg og besætning, i de nedenstående afsnit.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2013 er der stillet nogle overordnede vilkår for husdyrbrugets indretning og drift (vilkår 1 – 6). I vilkår 4 er der stillet vilkår om, at gældende love og bekendtgørelser skal overholdes - tilsvarende type af krav er stillet i vilkår 56. Håndhævelse af regelsættene i love og bekendtgørelser bør ikke ske via generelle vilkår i en miljøgodkendelse, hvorfor disse vilkår ikke overføres til denne nye godkendelse.

I vilkår 3 er der fastsat en udnyttelsesfrist for de udvidelser og ændringer, som blev godkendt den 5. februar 2013. Godkendelsen er udnyttet. Udnyttelsesfristen for denne nye miljøgodkendelse er fastsat i § 59 a i Husdyrbrugloven. På den baggrund overføres vilkår 3 ikke til denne nye godkendelse.

Vilkår 1 – 2 og 5 - 6 overføres uændret til denne nye godkendelse.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1.

Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Refshøjvej 36) er ca. 200 m. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til byzone (Stenderup-Krogager), er ca. 2,9 km. Afstanden til nærmeste samlede bebyggelse (Vesterhede), er ca. 1,5 km.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

I § 6 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁷ er afstandskravene i Husdyrbruglovens § 8 justeret, jf. det nedenstående:

- Afstandskravet i ovenstående nr. 3 gælder ikke for dræn mellem pelsdyrhaller til kødædende pelsdyr, når kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse til afledning af spildevand, jf. bekendtgørelsens § 72, stk. 4. Afstandskravet i nr. 3 for så vidt angår dræn gælder desuden ikke for ikke fast placerede husdyranlæg, herunder læskure og hytter.
- Afstandskravet i ovenstående nr. 6 gælder ikke for ensilageoplag, ensilageopbevaringsanlæg, lukkede beholdere til husdyrgødning og beholdere til restvand.

---

⁷ Bekendtgørelse nr. 865 af 23/06/2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Ovennævnte placeringskrav gælder ikke overfor eksisterende bygninger og anlæg. Eksisterende, lovligt opførte plansiloanlæg ligger nærmere naboskel end 30 m. Billund Kommune har meddelt dispensation til plansiloanlægget i 2009.

Af bilag 2 fremgår husdyrbrugets indretning, samt de ansøgte udvidelser og ændringer. Ny gyllebeholder opføres 100 m fra åbne grøfter, der ligger hhv. nordvest og nordøst for gyllebeholderen.

Ansøger oplyser, at afstandskravene i lovens § 6 og § 8 overholdes.

Ansøger skriver, at idet ejendommen ligger i stor afstand til byzone, samlet bebyggelse og nærmeste nabo uden landbrugspligt, vurderes de driftsmæssige ændringer ikke at ville medføre væsentlige gener fra ejendommen. Det vurderes heller ikke, at ændringerne vil medføre væsentlige forringelser af Danmarks kulturarv eller de landskabelige forhold.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte anlægsmæssige udvidelser og ændringer kan overholde afstandskravene i § 6 og § 8, og at de ansøgte placeringer ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Det er kommunens vurdering, at byggeriet opfylder kravet i § 33 om, at det skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Stalde og produktioner

Ved miljøgodkendelsen fra 2013 blev husdyrbruget godkendt til en besætning på maksimalt 380,37 DE, som disse var oplyst fordelt på dyretyper og fordelt i de forskellige staldanlæg med forskellige staldsystemer.

I henhold til den nugældende Husdyrbruglov og tilhørende regler skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift i stedet baseres på størrelsen af staldarealer og på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

Godkendelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, idet der foretages en sammenstilling med merpåvirkningerne i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift). Hensigten er, at virksomheden efterfølgende kan foretage en række ændringer i dyregrupper, indretning og drift indenfor de godkendte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny godkendelse. For en række af sådanne ikke-godkendelsespligtige ændringer skal der dog foretages anmeldelse efter reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, inden ændringerne kan gennemføres.

Nedenfor fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i ansøgt drift og nudrift i det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn (se tegning i bilag 2)	Bygnings- areal, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktions- areal, m ²
Ansøgt drift			
Bygning 1	2490	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1792
Bygning 2	1698	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	480
		Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	259
		Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	520
		Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	138
Bygning 4 Kalveplads	308	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	308
Bygning 10 Ny kostald (2018)	2150	Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	2150
Bygning 5 Ny kalveplads (2018)	459	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	459
I alt			6106
Nudrift			
Bygning 1	2490	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1451
Bygning 2	1698	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	447
		Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	259
		Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	138
Bygning 4 Kalveplads	308	Kalve (under 6 mdr.); Dybstrøelse	308
I alt			2603
8 års drift			
Bygning 1	2490	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1451
Bygning 2	1698	Malkekøer, kvier og stude; Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	447
		Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	259
		Malkekøer, kvier og stude; Dybstrøelse	138
I alt			2295

Tabel 1: Stalde og produktioner

Husdyrbrugets indretning er vist i bilag 2.

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen fremsendt tegninger, hvor skitser af de eksisterende samt ansøgte produktionsarealer i bygning 1 er vist (se bilag 3). Om opgørelsen af produktionsarealerne i ansøgt drift i eksisterende bygninger har ansøger oplyst, at disse er opgjørt ved, at foderbord og kontorfaciliteter er trukket fra staldenes bruttoarealer. Produktionsarealerne i nudrift i eksisterende bygninger er opgjørt ved at foderbord, nakkebomsareal, malkestald og kontorfaciliteter er trukket fra staldenes bruttoarealer.

Kommunens vurdering

Produktionsareal er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 2 og bilag 3 defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lignende.

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes ikke. I ansøgningen er drivarealet mellem de to stalde medregnet som produktionsareal.

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne er udført korrekt, og at den i nudrift anførte indretning er i overensstemmelse med, hvad der er givet tilladelse til i tidligere afgørelser.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38 skal virksomheden på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold:

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

Indretning og drift af staldanlæg skal endvidere ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens⁸ regler.

Bekendtgørelsernes indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i miljøgodkendelsen.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2013 er der stillet vilkår vedrørende dyreholdet (vilkår 12), som ikke længere er relevant, hvorfor vilkåret ikke overføres til denne nye godkendelse.

Der tilføjes i stedet et vilkår om staldsystemer i staldene.

I vilkår 50 er der stillet krav om egenkontrol med produktionens størrelse, samt om redegørelse herfor overfor tilsynsmyndigheden. Med den nye Husdyrbruglov er produktionens størrelse ikke længere en parameter i forhold til miljøpåvirkningerne, hvorfor vilkåret ikke videreføres i denne nye godkendelse.

Idet det forudsættes, at indretning og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg og produktion ved vilkår i dette afsnit.

---

⁸ BEK nr. 1076 af 28/08/2018. Bekendtgørelse om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til gødning er vist på bilag 2.

I ansøgningen er det oplyst, at overfladevand fra kalvepladser (bygning 4 og 5, jf. bilag 2) samt overfladevand fra møddingsplads (bygning 3) og vaskeplads (bygning 9) ledes til gyllebeholder.

Ansøger har oplyst opbevaringsforholdene som vist i nedenstående tabel.

Opbevaringsanlæg	Kapacitet	Ansøgt situation	Overdækning	Placering
Gylletank Bygning 7	2.000 m ³	Eksisterende	Nej	I tilknytning til ejendommen
Gylletank Bygning 8	5.300 m ³	Eksisterende	Ja	I tilknytning til ejendommen
Gylletank Bygning 11	5.300 m ³	Ny	Muligvis	I tilknytning til ejendommen
Møddingsplads Bygning 3	390 m ²	Ny	-	I tilknytning til ejendommen

Tabel 2: Husdyrbrugets opbevaringskapacitet.

Eksisterende gyllebeholder (bygning 6) anvendes udelukkende til vand fra plansilo (bygning 13) og medregnes derfor ikke i opbevaringskapaciteten for gylle.

Det er oplyst i ansøgningen, at den flydende husdyrgødning fra staldene pumpes via fortank til gyllebeholder. I fortanken er der en elpumpe, der pumper gyllen via jordledning til gyllebeholder. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares på møddingsplads eller som kompost i markstak efter gældende regler.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2013 er der stillet vilkår (vilkår 13) om, at husdyrbruget til enhver tid skal kunne dokumentere, at have opbevaringskapacitet for husdyrgødning. Dokumentation af opbevaringskapaciteten er i henhold til Miljøstyrelsens tilkendegivelser, herunder f.eks. i Helpdesksvar af 3. november 2017, ikke længere et krav i forbindelse med ansøgning om godkendelse. Husdyrproducenten har pligt til at indsende en opdateret opgørelse over kapaciteten, hvis der foretages ændringer, som har indflydelse herpå, jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 12.

I konsekvens af ovenstående ændringer videreføres vilkår 13 ikke i denne nye afgørelse. Kommunens tilsyn med opfyldelse af krav om opbevaringskapacitet sker i stedet efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I godkendelsen fra 2013 er der stillet krav (vilkår 10) om etablering og drift af en støbt plads i forbindelse med nye gyllebeholdere, hvis beholderne er udstyret med en pumpeanordning. Dette vilkår overføres til denne nye godkendelse og gøres gældende også for den ansøgte gyllebeholder. Det følger af vilkåret, at der

ikke er krav om etablering af en støbt plads, hvis der ikke etableres pumpeanordning på gyllebeholdere.

I godkendelsen fra 2013 er der ud fra Miljøstyrelsens Teknologiblade stillet krav (vilkår 8 og 9) om overdækning af ovenstående gyllebeholder, bygning 8 i bilag 2. I ansøgningen til denne nye godkendelse er dette tilsvarende lagt til grund for ammoniaktabsberegningerne. Vilkåret overføres til denne nye godkendelse. Ansøger oplyser, at den nye gyllebeholder muligvis vil blive etableret med fast overdækning, men overdækning er ikke indsat som en del af forudsætningerne i beregningerne. Der er ikke krav om fast overdækning på beholderen.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) i henhold til § 24 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af det BAT-betingede maksimale emissionsniveau, som viser at stalde og gødningsoplag på Refshøjvej 39 maksimalt må være på 7.267 kg NH₃-N/år. Det er endvidere beregnet, at den faktiske emission fra husdyrbruget er på 7.042 kg NH₃-N/år.

Den BAT-betingede emissionsgrænseværdi for ammoniaktab fra stald og lager for husdyrproduktionen på Refshøjvej 39 kan dermed overholdes med en margin på 225 kg NH₃-N/år.

Kommunens vurdering

Beregningerne af ammoniakemissionen i Husdyrgodkendelse.dk er med den nye Husdyrbruglov afgrænset til at beregne bidraget pr. arealenhed fra de forskellige anlæg.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit 2.1.2 og 2.1.2.1, skal BAT-kravet for så vidt angår eksisterende staldafsnit genberegnes ud fra nyeste viden, - dvs. ud fra de emissionsfaktorer, der gælder på tidspunktet for den aktuelle afgørelse - og ud fra de vilkår om virkemidler og miljøteknologi, der er fastsat for det pågældende staldafsnit i en gældende godkendelse eller tilladelse.

Gyllebaserede stalde, (jf. tabel 1)

Dette omfatter stalde med "Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb" i den nye kostald (bygning 10, jf. bilag 2) og "Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)" i staldbygning 1 og dele af staldbygning 2.

I vilkår 7 i husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2013 er der stillet krav til etablering og drift af skrabeanlæg i ungdyrstalden (i bygning 2). Miljøstyrelsen udmeldte den 21. februar 2018, at spalteskrabere til kvægstalde fjernes fra tekno-

logilisten, da nye tests dokumenterer, at spalteskrabere ikke har effekt på ammoniakfordampningen.

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk kan spalteskrabere derfor ikke længere indgå som middel til at reducere ammoniakfordampningen. Da spalteskrabere ikke tilskrives nogen effekt, gøres krav vedrørende anvendelse og drift af skraber ikke gældende for stalde med spaltegulve i denne nye afgørelse, og vilkår 7 slettes.

I overensstemmelse med Miljøstyrelsens Teknologiblad⁹ stilles der vilkår til indretningen af faste drænedegulve med skraber og ajlefløb, dvs. bygning 10, jf. bilag 2. Vilkår 53 og 54 vedrørende driftskrav for skrabeanlæg opdateres og videreføres i denne nye godkendelse.

Stalde med dybstrøelse

For dybstrøelsesstalder er der ingen virkemidler, og der er ingen forskel på BAT-emissionen for nye og eksisterende stalde. I den eksisterende miljøgodkendelse fra 2013 er der ikke fastsat vilkår vedrørende emissionsbegrænsning for disse staldafsnit.

De øvrige forhold omkring indretning og drift, som har betydning for husdyrbrugets ammoniakemissioner, er vurderet og vilkårsreguleret i ovenstående afsnit "Gødningsproduktion og – opbevaring".

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår for indretning og drift af staldeanlæg og gødningsanlæg kan overholde BAT-kravene.

Foder

Ensilage og øvrigt foder opbevares i plansiloer og en nyopført foderlade. I ansøgningen er det oplyst, at ensilagepladserne udgør 4.105 m² og foderladen 360 m².

Kommunens vurdering

Indretning og drift af ensilagepladser er omfattet af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af ensilagepladserne sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i denne nye afgørelse.

Reglerne i den nye Husdyrbruglov regulerer ikke indhold i foderet, og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er baseret på normtal for fodersammensætningen, hvorfor der heller ikke opstilles krav hertil i denne nye godkendelse.

Energi- og vandforbrug

Ansøger oplyser flg. vedr. ejendommens energiforbrug:

På ejendommen anvendes der energi i form af el, dieselolie og fyringsolie. Elforbruget anvendes hovedsagligt til malkning, gyllepumpning og belysning. Af energibesparende teknikker kan nævnes, frekvensstyret vakuumpumpe og naturlig

---

⁹ Faste drænedegulve med skraber og ajlefløb (1. udgave, 30.06.2010)

ventilation. Endvidere justeres mælkekøleanlægget årligt af autoriseret kølefirma, hvorved der foretages finindstillinger. Dette kan give store energibesparelser.

Til opvarmning af stuehus anvendes der fyringsolie.

Der er fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Det vurderes derfor at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlig følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Ansøger oplyser flg. vedr. ejendommens vandforbrug:

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand, vask og markvanding. Ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil vandforbruget stige, som følge af flere dyr. Der anvendes vand fra privat, alment vandforsyningsanlæg.

I alle stalde anvendes der drikkekopper som er udformet og placeret så unødigt vandspild undgås. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Der er fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2013 er der med henblik på at sikre anvendelse af BAT på husdyrbruget stillet vilkår om, at der skal anvendes lavenergibelysning (vilkår 16), at vand- og energiforbruget skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser (vilkår 15), og at husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug (vilkår 52).

Disse vilkår er stillet med henblik på at sikre anvendelse af BAT, jf. EU's BREF-note (se nærmere herom i nedenstående afsnit "Bedste tilgængelige teknik"). Reglerne i den nye Husdyrbruglov opstiller ikke krav om anvendelse af BAT til begrænsning af ressource- og energiforbrug for husdyrbrug af denne type. På den baggrund videreføres disse vilkår ikke i denne nye godkendelse.

Affald

Ansøger oplyser flg. vedr. bortskaffelse af affaldsprodukter fra produktion:

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Billund Kommune.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i en container, som tømmes af renovationsfirma hver 2. uge.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i servicerum/værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr skal opbevares overdækket af et kadaverdækken på ny plads beliggende ca. 40-50 m op ad indkørslen på den vestlige side. Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabo-beboelser og forbipasserende. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Kommunens vurdering

Der er i den eksisterende godkendelse fra 2013 stillet vilkår om (vilkår 17), at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord, og i vilkår 21 er der stillet vilkår vedrørende opbevaring af farligt affald. Disse vilkår overføres til denne nye godkendelse.

I vilkår 20 er der stillet vilkår vedrørende håndtering af animalsk affald. Da håndtering af døde dyr er reguleret direkte ved en særskilt bekendtgørelse, videreføres vilkåret ikke i denne nye godkendelse.

I vilkår 18 og 19 er der stillet krav om håndtering og afsætning af affald skal ske i henhold til kommunens regulativer og gældende regler. Da disse forhold reguleres direkte af regulativerne, videreføres vilkårene ikke i denne nye afgørelse.

Spildevand

I ansøgningen oplyser ansøger, at vand fra ensilageplads (bygning 13) og fra befæstet areal opsamles i gyllebeholder nr. 6. der udelukkende benyttes til overfladevand. Herfra etableres der udsprinkling af vandet på markarealet nord for bygningerne.

Vand fra kalvepladser (bygning 4 og 5), lille ensilagesilo (bygning 14), vaskeplads (bygning 9) og ny møddingsplads (bygning 3) opsamles til gylletanken. Der er ingen dræn i området.

Det oplyses endvidere, at tagvand fra eksisterende bygninger ledes via kloak til Spildevand Grindsted. Tagvand fra den nyetablerede foderlade løber overfladisk af på jorden. Det forventes, at tagvand fra ny stald nedsives i faskiner, ledes til dræn eller alternativt ledes til Spildevand Grindsted. I forbindelse med byggeansøgning søges der om udledningstilladelse til den mest hensigtsmæssige afledning.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen¹⁰ defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurenet fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Nye arealer må derfor ikke tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen.

I den eksisterende godkendelse fra 2013 er der fastsat vilkår (vilkår 22) vedrørende afledning af overfladevand. Dette vilkår overføres til denne nye godkendelse.

Tagvand skal som udgangspunkt nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning. Der stilles vilkår vedr. dette.

Opsamling, håndtering og anvendelse af vand fra ensilagepladser er omfattet af regulering efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 11. Der er bl.a. krav om, at næringsstofferne i ensilagesaft og restvand skal tilføres afgrøder, og at udbringning ikke må ske i perioden 15. november til 1. februar.

I den eksisterende godkendelse fra 2013 er der fastsat vilkår (vilkår 23) vedrørende afledning af overfladevand fra plansiloanlægget. Dette vilkår overføres til denne nye godkendelse.

Det er kommunens vurdering, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand og ensilagevand derudover er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening, og kommunen finder ikke anledning til at stille videre krav i denne afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger væsentligst af størrelsen af de arealer i staldene, hvor dyr opholder sig, samt hvilken slags dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Kommunen skal i henhold til § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,

---

¹⁰ BEK nr. 1469 af 12/12/2017 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og dybstrøelse, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 30 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU _E /m ³ og 1 LE/m ³
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	7 OU _E /m ³ og 3 LE/M ³
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OU _E /m ³ og 10 LE/m ³

Tabel 6. Lugtgrænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, beregnet efter hhv. "Miljøstyrelsens Lugtmodel" og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel.

Resultatet af lugtberegningerne for Refshøjvej 39 ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Byzone	685 m	3.001 m
B: Samlet bebyggelse (Krogagergårdvej 37)	488 m	1.539 m
C: Enkeltbolig uden landbrugspligt	138 m	275 m

Tabel 7. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Resultaterne i forhold til de første to kategorier er baseret på Miljøstyrelsens Lugtmodel, mens resultaterne i forhold til enkeltbolig uden landbrugspligt er baseret på FMK-modellen.

Kommunens vurdering

Det fremgår af ovenstående beregninger, at geneafstanden til samlet bebyggelse og enkeltboliger er overholdt. Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende.

Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg til geneafstandene på 20 %.

Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er kumulation med andre landbrug i forhold til Byzone. I beregningerne for Refshøjvej 39 er det uden betydning, om der indregnes tillæg i forhold til Samlet bebyggelse og Enkeltbolig uden landbrugspligt, idet den vægtede gennemsnitsafstand under alle omstændigheder udgør mere end 120 % af geneafstanden.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor ge-

neafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 589 meter.

I den eksisterende godkendelse fra 2013 er der fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlige, samt at husdyrbruget skal foranledige sagkyndig undersøgelse af lugtkilder og afhjælpning, hvis der sker væsentlig lugtpåvirkning (vilkår 24 og 25). Vilkårene overføres til denne nye afgørelse.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i denne afgørelse.

Støj, rystelser og transport

Ansøger oplyser flg. vedr. støj:

De væsentligste støjklender på et kvægbrug er malke- og køleanlæg, pumper, staldventilation, støj fra transport, mv.

Kompressor og vakuumpumpe til malkeanlæg er placeret indendørs, hvorved støj reduceres. Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret, hvilket reducerer støjen. Der malkes tre gange dagligt på ejendommen, pt. fra 4.30-7, 12.30-15 og 20.30-22.30. Ansøger oplyser, at der ikke kan høres støj fra malke- og køleanlæg ved ejendommens stuehus.

Gyllepumpe kører dagligt ca. kl. 6 og kl. 18, herudover pumpes der gylle en gang om ugen. Der bruges el-pumper, som er placeret i forbeholderen. Dette bevirker at støjen reduceres.

Der anvendes højtryksrensere til rengøring. Dette giver ikke generende støj for omgivelserne.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af mælk og husdyrgødning samt levende og døde dyr og intern på bedriften. Endelig er der transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder.

De fleste transport er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transport i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transport i weekenden og uden for normal arbejdstid. Andre transport foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk sker dagligt og kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets køreplaner. Afhentning af levende dyr kan ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner.

Alle staldene er med naturlig ventilation.

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer, betyder at støj i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Der er redegjort for, at transporter og andre støjende aktiviteter så vidt muligt foregår i dagtimerne, og det vurderes samlet set ikke, at husdyrbruget vil medføre væsentligt støjgener i nærmiljøet.

Ansøger oplyser flg. vedr. rystelser:

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Ansøger oplyser, at der er to indkørsler til ejendommen, og at den vestligste indkørsel anvendes i forbindelse med driften, mens indkørslen mod øst er til stuehuset. Ansøger har opgjort transportomfanget i nedenstående skema.

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år	Kommentarer
Indkøbt foder	120	120	-
Afhentning mælk	365	365	-
Brændstof	15	15	-
Husdyrgødning, gyllevogn	160	600	+ 440 Antallet af transporter afhænger af størrelsen på dyreholdet
Husdyrgødning, lastbil	65	65	-
Dybstrøelse	40	54	+14
Husdyr til/fra ejendommen	52	52	-
Halm	12	20	+ 8
Grovfoder	340	675	+ 335
Øvrige	24	24	-
Døde dyr	26	26	-
I alt	1.219	2.016	+ 797

Tabel 8: Transport før og efter udvidelse

Udvidelsen medfører en udvidelse af transportbehovet på op mod ca. 65 %, som væsentligst stammer fra øget transport af gødning og grovfoder.

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne

land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmestliggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. I den eksisterende godkendelse fra 2013 er der stillet vilkår om overholdelse af disse grænseværdier (vilkår 30), hvilket overføres til denne nye godkendelse.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener.

I godkendelsen fra 2013 er der stillet vilkår om (vilkår 26), at virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkluder. Dette vilkår overføres til denne nye godkendelse.

Miljøstyrelsen har i orientering nr. 9/1997¹¹ opstillet orienterende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer. Grænseværdierne gælder indendørs i boliger mv. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Refshøjvej 39 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjkluder til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som kan medføre gener i omgivelserne.

På den baggrund finder kommunen ikke, at der i denne godkendelse skal fastsættes vilkår med grænseværdier for disse påvirkninger. For at give mulighed for myndighedsmæssige indgreb stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige. Tilsynsmyndigheden har herudover mulighed for at kræve evt. påvirkninger nærmere undersøgt, jf. § 53 i Husdyrbrugloven.

Transporterne til og fra ejendommen passerer ikke tæt forbi naboer. Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for indgreb er der i den eksisterende godkendelse stillet vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning (vilkår 28). Desuden er der stillet vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen (vilkår 29-32).

Disse vilkår overføres til denne nye afgørelse.

Støv, fluer og skadedyr

Ansøger har om påvirkninger fra støv oplyst, at støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget. Ansøger vurderer, at driften, i betragtning af afstanden til naboer i forhold til støvende aktiviteter og transportvejenes placering, vil kunne foregå, uden at det medfører væsentlig gene for omkringboende naboer.

Om fluer og skadedyr oplyser ansøger flg.:

---

¹¹ Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø".

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen og omgivelserne holdes alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes med godkendte fluebekæmpelsesmidler i nødvendigt omfang. Ansøger oplever ikke problemer med fluer.

Forekomst af rotter anmeldes til kommunen. Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Kommunens vurdering

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre væsentlig forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2013 fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, og der er stillet krav om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning (vilkår 36). I vilkår 34 er der stillet krav vedrørende støvfrembringelse fra transport, og i vilkår 37 er der stillet krav om opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr. Endelig er der stillet krav om, at fluer bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser (vilkår 35).

Disse vilkår videreføres i denne nye godkendelse.

Lys

Ansøger oplyser flg. om lyspåvirkninger:

Der er dæmpet belysning i staldene om natten. Der vil forekomme lys fra stalden via åbninger i siderne af staldene samt fra lysplader i taget. Der er en lampe med sensor på syd gavlen samt nordsiden af bygning 1 og vest gavlen af bygning 2. Herudover vil der blive monteret lys ved nordsiden af ny foderlade (byg 12), syd gavlen af ny kostald (byg 10), nordsiden af bygning 2 og ved kalvepladserne (byg 4 og 5).

Ejendommen er afskærmet af beplantning mod Refshøjvej. Eksisterende og ny udendørs belysning vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2013 fastsat vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig (vilkår 38). For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger, er der endvidere stillet vilkår om, at eventuelle nye udendørs lamper skal ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde, samt at ny belysning i stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem side- eller gavlåbninger (vilkår 11).

Disse vilkår overføres til denne nye afgørelse.

Landskab og kulturmiljø

Ansøger oplyser, at ejendommen er beliggende i det åbne land. Nærmeste naboer uden landbrugspligt er Refshøjvej 36 og 49, som ligger hhv. ca. 198 m sydvest for anlægget og 303 m øst for anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse er Vesterhede beliggende ca. 1,4 km nordøst for anlægget. Nærmeste by er Stenderup By, Ansager, som ligger ca. 3 km nordvest for ejendommen.

Ejendommen ligger indenfor særligt værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdigt landskab og større uforstyrret landskab. Ejendommen inkl. ny gyllebeholder ligger desuden lige op ad et lavbundsområde.

Ansøger oplyser flg. vedr. landskabshensyn:

Nybygningerne etableres i tilknytning til eksisterende bygningsmasse. Der vil af hensyn til luftudskiftningen i stalde blive 20 m mellem eksisterende og ny kostald. Mellem stalde etableres en drivgang.

Den nye kostald placeres parallelt med eksisterende kostald. Da der endnu ikke er udarbejdet byggetegninger på stalden kendes den endelige højde og bredde endnu ikke, men den vil blive maksimalt 12,5 m høj og 32 m bred. Stalden etableres med Beton og gardiner i siden, gavlen etableres med søstenselementer til ca. en meters højde herefter sorte stålplader. Taget vil være gråt med ovenlys vinduer.

Foderladen etableres i sorte stålplader og bliver åben mod plansiloerne (nord), syd siden bliver 3 m høj og nordsiden bliver 7 m. Møddingspladsen etableres med betonsider og er åben mod plansilo (nord).

Ny gylletank placeres i tilknytning til de eksisterende gylletanke og overdækkes sandsynligvis som eksisterende gylletank. Gylletankene er placeret på række (ca. nordsyd retning).

Ejendommen er afskærmet af læhegn mod syd og vest samt delvist mod øst. Mod nord er der åbne marker ned mod vandløb. Efter udvidelsen vil ejendommen, med den valgte placering af bygningerne, fremstå harmonisk og samlet i landskabet. Der er valgt mørke farver til stålpladerne i staldgavlen og foderladen, hvilket gør bygningerne mindre iøjnefaldende i landskabet.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at projektet ikke vil forringe oplevelsen af landskabet.

Kommunens vurdering

De ansøgte udvidelser og ændringer er i overensstemmelse med kravet i Husdyr-godkendelsesbekendtgørelsens § 22 placeret i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Ejendommen ligger ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal og i Billund Kommunes kommuneplan, er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer.

Refshøjvej 39 er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger i et område, der i gældende kommuneplan (2017 – 2029) er udpeget til Særligt Værdifulde Landbrugsområder, som i henhold til kommuneplanens retningslinjer hovedsageligt skal anvendes til jordbrugserhverv.

Ejendommen ligger udenfor områder, som i kommuneplanen er udpeget som kulturlandskab og geologisk beskyttelsesområde.

Området er i kommuneplanen udpeget som et Større uforstyrret landskab og Bevaringsværdige landskaber.

Om Større uforstyrrede landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at de som udgangspunkt skal friholdes for større byggeri og større tekniske anlæg, så områdernes karakter af uforstyrrelse ikke påvirkes. Af kommuneplanens redegørelse fremgår, at der herved forstås større tekniske anlæg, infrastrukturanlæg som lufthavn, motorvej og jernbane, større råstofindvinding, større bysamfund og væsentlig bymæssig påvirkning i øvrigt samt større ferie- og fritidsanlæg som motorbaner, større skydebaner eller feriecentre. Med større tekniske anlæg er der først og fremmest tale om høje anlæg, der er synlige over større afstande så som vindmøller, master, højspændingsanlæg, skorstene m.v.

Om Bevaringsværdige landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landskabet som hovedregel skal friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri tillades, må det ikke forringe de visuelle, kulturhistoriske, geologiske eller oplevelsesmæssige værdier, og hvor byggeri eller anlæg tillades, skal byggeriet besidde en høj arkitektonisk kvalitet og samspillet med landskabet prioriteres højt. Også ved etablering af større byggeri og større anlæg uden for de udpegede områder, skal der tages hensyn til, at dette ikke forringer de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de udpegede områder. Af kommuneplanens redegørelse fremgår, at de Bevaringsværdige landskaber er sårbare overfor større tekniske anlæg, som veje, el-ledninger og råstofindvinding, samt fra enkeltstående byggerier, tekniske anlæg og arealanvendelser som gylletanke, siloer, vindmøller og store produktionsanlæg.

Om Lavbundsarealer fremgår af kommuneplanens retningslinje 3.3.1, at arealerne som udgangspunkt skal friholdes for byggeri og anlæg, som kan forhindre, at det naturlige vandstands niveau genskabes, eller som kan hindre muligheden for, at det vilde dyre- og planteliv styrkes. I Billund Kommune er bebyggelse, der er erhvervsmæssigt nødvendig for driften af landbrugsejendomme, undtaget.

De ansøgte bygnings- og anlægsmæssige udvidelser på Refshøjvej 39, bestående af en gylletank, ny stald, ny kalveplads og ny møddingsplads, placeres i integration med ejendommens eksisterende bygninger. I forhold til synsvinklen fra naboer og fra Refshøjvej vil udvidelserne ligge skjult bag de eksisterende læhegn mod syd, øst og vest, ligesom der vil være en vis afskærmning pga. de eksisterende bygninger.

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte bygnings- og anlægsmæssige ændringer og udvidelser er i overensstemmelse med den eksisterende kultur- og landskabsmæssige anvendelse i området, og at de ansøgte ændringer og udvidelser ikke vil være i strid med den udpegede beskyttelse eller ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Driftsforstyrrelser og uheld

Følgende er oplyst i ansøgningen:

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller grus), vil Alarmcentral (tlf. 112) blive kontaktet.

På ejendommen er der en 800 l fyringsolie tank og en 2000 l dieseltank. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Såfremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Der er normalt ingen sprøjtemidler på ejendommen, da alt sprøjtearbejde udføres af maskinstation.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover kontrolleres gyllebeholderne minimum en gang om året for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugeskran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en

større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112.

Terrænet omkring gyllebeholderne er relativt fladt, ledt skrånende mod nordvest. I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning. Gyllen vil kunne løbe mod grøften nordvest eller nord øst for ejendommen. Disse kan spærres med en halmballe eller jord i grøften. Endvidere er der brønd til dræn øst for kostalden. Denne skal ligeledes sikres mod tilløb af gylle.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor områder, der i Danmarks Miljøportal og MiljøGIS er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser eller som indvindingsområder og indvindingsoplande.

Det fremgår af vilkår 39 i den eksisterende godkendelse fra 2013, at husdyrbrugets olietanke skal drives efter gældende Olietankbekendtgørelse, som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med at reglerne overholdes, herunder at der er foretaget korrekt anmeldelse af ejendommens olietanke. Vilkåret slettes, da der er tale om gældende lov.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af olietankbekendtgørelsen), er der i godkendelsen fra 2013 stillet vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip (vilkår 41). Vilkåret overføres til denne nye godkendelse.

Der er stillet vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og der er stillet krav til pumper, slanger og tankpistol (vilkår 42). Ligeledes er der stillet vilkår om, at en brønd til overfladevand, som er placeret i nærhed af gyllebeholderne, skal sikres på en måde, så der ikke opstår risiko for forurening af overfladevand i tilfælde af et gylleuheld (vilkår 44). Vilkårene overføres til denne nye godkendelse.

Der er stillet vilkår om (vilkår 40), at der til stadighed skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet (vilkår 43).

I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. I den eksisterende godkendelse fra 2013 er der derfor alene stillet vilkår om opsyn ved pumpning af gylle (Vilkår 14).

Disse vilkår overføres til denne nye afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

Kommunen skal i henhold til § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
  - a) højmoser,
  - b) lobeliesøer,
  - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
  - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
  - a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
  - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
  - d) ammoniakfølsomme skove

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stille vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen¹² skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Anlæggets nærhed til kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition i naturområder fra anlægget

I ansøgningsystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at den samlede emission efter den ansøgte udvidelse bliver på 7.042 kg N/år. Dette indebærer en stigning i emissionen i forhold til nudriften på 3.773 kg N/år, og en meremission i forhold til driften for 8 år siden på 4.143 kg N/år.

I ansøgningsystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater af beregningerne er vist i skemaet nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

Naturpunkt, jf. bilag 4	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning (Kg N/år)	Merbelastning 8 år (Kg N/år)	Totalbelastning (Kg N/år)	Ruhed natur	Ruhed opland	Kumulation
1	3	Mose	400	0,9	1,0	1,8	Mk	Landbr.	0
2	3	Mose	589	0,5	0,6	1,0	Mk	Rv	0
3	3	Mose	361	0,9	1,0	1,7	Mk	Rv	0
4	3	Mose	746	0,2	0,2	0,3	Bn	Rv	0
Nærmeste områder	2	Hede	2690	0,0	0,0	0,1	S	Landbr.	0
Nærmeste områder	2	Hede	2480	0,0	0,0	0,0	Mk	Landbr.	0
Nærmeste områder	2	Hede	2500	0	0	0	S	Landbr.	0
Nærmeste område	1	Mose og hede	7700	0	0	0	S	Landbr.	0

Tabel 9. Ammoniakdepositionen i omliggende natur

Naturpunkterne 1 – 4 repræsenterer hver deres mose indenfor 1000 m af ejendommen, jf. bilag 4.

¹² BEK nr. 1240 af 24/10/2018. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Billund kommune er enig i, at de valgte ruheder indsat for natur og opland ikke underestimerer beregningerne.

Ammoniakpåvirkning af kategori 1- og 2-natur

Det fremgår af § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den tilladte totaldeposition i Kategori 1-natur reduceres afhængigt af, om der er andre husdyrbrug, som medfører påvirkning i det samme område. Det er i ansøgningen oplyst, at der ikke er taget stilling til kumulation, da belastningen af Kategori 1-natur er 0 kg N/år, og kumulation derfor ikke er relevant.

Da den beregnede totaldeposition for Refshøjvej 39 er nul, er det dog uden betydning, om der indregnes reduktion for kumulation, idet der under alle omstændigheder tillades en totaldeposition på 0,2 kg N/år i Kategori 1-natur.

I ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i tre forskellige kategori 2-naturarealer (heder), jf. ovenstående skema. Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er andre kategori 2-naturarealer indenfor relevante afstande fra anlægget.

Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 26 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur

Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, EF-habitatområde nr. 74 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 48, *Hedeområder ved Store Råbjerg*, er over 7,5 km. Området dækker et areal på 626 ha, og er udpeget for at beskytte og bevare en række arter og naturtyper. Områdets centrale elementer er det store plantageområde, Gyttegård Plantage, og de store hede- og moseområder ved Store Råbjerg, Grene Sande og Præsteflod. Igennem området løber Grene Å, der er en del af Grindsted Å/Varde Å-systemet.

Især næringsstofbelastningen fra luften udgør en trussel mod alle de registrerede naturtyper i beskyttelsesområdet. Ligeledes er tilgroning med bjergfyr en trussel.

Da ejendommen er placeret over 7,5 km fra Natura 2000 området, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke kunne medføre påvirkning. Det er kommunens vurdering, at der i en afstand på 7,5 km ikke vil kunne måles hverken nogen mer- eller totaldeposition fra ejendommen.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det aktuelt ansøgte projekt på Refshøjvej 39 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af internationale beskyttelsesområder, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur

Om Kategori 3-natur fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 28, at kommunen skal vurdere, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition. Der kan dog ikke stilles skrappe krav end 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan endvidere i særlige tilfælde stille krav til den maksimale deposition, jf. § 35, stk. 2 – 5, hvis der er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Kategori 3-natur omfatter jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2:

- a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
- d) ammoniakfølsomme skove

Påvirkningen af ammoniakfølsomme skove er vurderet særskilt nedenfor.

Inden for en radius af 1000 meter fra ejendommen ligger flere udpegede § 3 arealer. Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet merbelastning og totalbelastning til fire repræsentative punkter, jf. ovenstående skema, bestående af mosearealer. Disse naturarealer er vist i bilag 4.

Da merdepositionen på disse arealer ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Der er en del småsøer, § 3 natur, i området. Hovedparten af næringsstofførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrbrugloven. Husdyrbruglovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, som defineret i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen under Kategori 1- eller 2-natur, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1.000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. § 2 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om gammel "skovjordbund", og
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af na-

turmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

Der ligger ingen potentielt ammoniakfølsomme skove inden for 1000 m af anlægget, jf. kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk.

Kommunens vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpeelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Bilag IV arter

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12¹³ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget på Refshøjvej 39, 7200 Grindsted eller ved ejendommens udbringningsarealer, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindelig udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes foruden spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er også rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

---

¹³ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever udenfor yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenede, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrø er fredet og findes på habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er registeret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen eller i tilknytning til bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer indenfor 1000 meter anlægget og i nærheden af udbringningsarealerne. Nærmeste registreringer i Billund Kommune af Bilag IV padde til søerne er ca. 4,3 km for spidssnudet frø og løgfrø, og ca. 5,3 km for stor vandsalamander.

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte Bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I forhold til husdyrbrugets anlæg og driften af dette anfører ansøger, at produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT-niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsurening ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Kommunens vurdering

IE-husdyrbrug omfatter i henhold til § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven, husdyrbrug med:

- 1) flere end 750 stipladser til søer,
- 2) flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

For IE-husdyrbrug har EU udarbejdet en BAT-konklusion "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin", offentliggjort den 21. februar 2017, som anfører, hvad der betragtes som BAT.

På den baggrund er der i Husdyrloven og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen optaget en række bestemmelser, som skal sikre, at der på EI-husdyrbrug anvendes BAT i bred forstand, hvilket ud over de direkte forureningspåvirkninger omfatter en række indretnings- og driftsmæssige forhold med hensyn til miljøpåvirkninger, affaldsfrembringelse og ressourceforbrug mv.

Husdyrbruget på Refshøjvej 39 er ikke et IE-husdyrbrug og er således ikke omfattet af ovennævnte BAT-krav. For husdyrbruget gælder alene BAT-krav i forbindelse med ammoniakemission, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24.

I ovenstående afsnit "BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget" er der på den baggrund foretaget vurderinger og fastsat vilkår, som fastlægger anvendelse af BAT i forhold til husdyrbrugets ammoniakemission.

Det er Billund Kommunes vurdering, at der ikke herudover skal stilles krav om anvendelse af BAT på Refshøjvej 39 i denne nye godkendelse.

I den eksisterende miljøgodkendelse fra 2013 er der stillet vilkår om anvendelse af BAT (vilkår 49), som er mere vidtgående, end det ovennævnte reguleringsgrundlag. Vilkåret overføres ikke til denne nye godkendelse.

Ophør

I ansøgningen til denne nye godkendelse fremgår ingen overvejelser omkring husdyrbrugets ophør.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2013 er der stillet vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår (vilkår 55). Vilkåret overføres til denne nye afgørelse.

Alternative muligheder

Ansøger oplyser flg. vedr. alternative løsninger:

Den ansøgte løsning er valgt, idet den både giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske og økonomiske rammer, som landmanden har til rådighed og rummer en fremtidssikring i form af udbygning af ejendommen.

Udover den valgte løsning med staldsystem i den nye stald har det været et ønske at etablere stalden med senge med spalter. For at overholde BAT kravet vil det dog være nødvendigt at etablere staldforsuring af gyllen og dette vurderes ikke hensigtsmæssigt på ejendommen.

Den valgte placering af byggeriet vurderes optimal, da ejendommen vil fremstå harmonisk i landskabet med den valgte bygningsplacering.

Ud fra de alternativer der er foretaget, vurderes det at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, afsnit D, skal ansøgere om godkendelse efter lovens § 16a, stk. 1, oplyse om rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.

Den ansøgte placering af nyt byggeri sker i tilknytning til de eksisterende anlæg og begrænser anlæggets samlede udstrækning i landskabet. Det er kommunens vurdering, at den ansøgte udvidelse kan gennemføres på den ansøgte placering med en acceptabel miljømæssig påvirkning, og at andre placeringer af udvidelserne ikke vil kunne medføre væsentlige reduktioner i påvirkningerne, hvorfor husdyrbrugets logistiske fordele ved placeringerne bør imødekommes.

Kommunen finder ikke, at det ansøgte indebærer miljøpåvirkninger, som medfører, at der bør foretages yderligere vurderinger af alternativer.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Det vurderes desuden, ud fra de ovenstående beskrivelser og vurderinger, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på flg. punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer.

Bilag

- Bilag 1: Lokalisering af husdyrbruget
- Bilag 2: Husdyrbrugets indretning
- Bilag 3: Tegninger med eksisterende og ansøgte produktionsarealer
- Bilag 4: Beskyttet natur indenfor 1.000 m fra anlægget
- Bilag 5: Vilkår i miljøgodkendelse af 5. februar 2013